

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
I. Azja				
Uczeń: - wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji - wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji - wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej - wymienia największe rzeki Azji - wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej - wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i> - odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji - wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku - wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji - wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej - określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia cechy środowiska naturalnego Japonii - wymienia główne uprawy w Japonii - określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej - lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach - wymienia główne uprawy w	Uczeń: - opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata - charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji - przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji - omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji - omawia strefy roślinne Azji - omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji - wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy - wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa - wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki - charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii - omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych - omawia warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Japonii - przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych - określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy	Uczeń: - omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej - omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji - charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej - omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji - omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych - wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji - opisuje przebieg trzęsienia ziemi - omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji - opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii - omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii - omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii - omawia cechy gospodarki	Uczeń: - analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki - omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych - przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi - omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu - omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej - wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii - analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii - charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej - uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie - przedstawia problemy	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów - udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych - omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami - ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych - wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji - wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej - ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii - omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową - opisuje główne problemy

Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej • określa położenie geograficzne Indii • porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę • wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie terminu <i>slumsy</i> • wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania • wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania • określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu • wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej • wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie	tematycznej • omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach • przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia • omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach • omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego • podaje przyczyny powstawania slumsów w Indiach • omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej • charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową • omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu • omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej • przedstawia cele organizacji OPEC	Chin • analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych • charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin • przedstawia problemy demograficzne Indii • omawia system kastowy w Indiach • przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji • analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu • charakteryzuje przemysł przetwórczy Indii • omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie • omawia wpływ religii na życie muzułmanów • przedstawia znaczenie przemysłu naftowego w krajach Bliskiego Wschodu	demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych • omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin • omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach • charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju • omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu • omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie	indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny • analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
---	---	--	--	---

II. Afryka

Uczeń: - określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia strefy klimatyczne Afryki - wymienia największe rzeki i jeziora Afryki - wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce - wymienia główne uprawy w Afryce - wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej	Uczeń: - omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki - wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów - charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki - omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce - charakteryzuje znaczenie hodowli zwierząt w krajach Afryki - przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na	Uczeń: - omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki - omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej - omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu - omawia gospodarkę w strefie Sahelu - omawia cechy gospodarki	Uczeń: - omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych - wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej - omawia przyczyny procesu pustoszenia w strefie Sahelu - omawia typy rolnictwa w Afryce - przedstawia czynniki ograniczające rozwój	Uczeń: • wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce • wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu • ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej • przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie
---	---	--	--	---

- wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki - wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki - określa położenie geograficzne Etiopii - wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem - wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem - określa położenie geograficzne Kenii - wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii	podstawie analizy danych statystycznych - omawia przemysł wydobywczy w Afryce - wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej - analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu - przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych	krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych - przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki - omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce - omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii - opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii - wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO - opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji	gospodarki w Afryce - omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii - omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce - omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki	afrykańskim • przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii • określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii • przedstawia argumenty pomagające przełamywać stereotypy na temat Afryki
--	--	---	--	--

III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa

Uczeń: - określa położenie geograficzne Ameryki - wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową - wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny</i> - wskazuje na mapie Aleję Tornad - wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku - określa położenie geograficzne Amazonii - omawia florę i faunę lasów równikowych - podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu - wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i> - wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej	Uczeń: - wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej - podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki - wymienia strefy klimatyczne Ameryki - omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych - podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się - podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii - omawia cechy klimatu Amazonii - podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki - przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej - analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie	Uczeń: •charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki •omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki •porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce •charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej - omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych - podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii - opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii - omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki - omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat	Uczeń: • wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce • omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce • przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce • omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii • podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii • przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce • przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce • określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej • omawia czynniki	Uczeń: • ustala prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map tematycznych • przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji • przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii • omawia skutki zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej • opisuje problemy ludności mieszkających w slumsach na podstawie materiałów źródłowych • wykazuje zależność między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją
---	--	---	--	--

i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie - wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie - przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej •wymienia główne uprawy na terenie Kanady •wskazuje zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej •określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto, technopolia</i> •wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych •wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych	ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej - przedstawia cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej - omawia ukształtowanie powierzchni Kanady - przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady - omawia strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie na podstawie wykresu - opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych - wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej - omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu	na podstawie wykresu - omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł - podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie -podaje przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej •przedstawia zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej - przedstawia miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych produktów rolnych na podstawie wykresu - omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych - omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych	wpływające na przebieg północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie •opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady •charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych •omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych •omawia przyczyny marnowania żywności na przykładzie Stanów Zjednoczonych	powietrza, odległością od morza, prądami morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie •omawia cechy charakterystyczne gospodarki Kanady z uwzględnieniem surowców mineralnych, rozwoju przemysłu i handlu •ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych •ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych
---	---	--	--	--

IV. Australia i Oceania

Uczeń: •określa położenie geograficzne Australii i Oceanii •wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy •wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i> - wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii - przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizowanych statystycznych - wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie	Uczeń: - charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii - charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii - wymienia strefy klimatyczne w Australii - charakteryzuje wody powierzchniowe Australii - omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii - omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej	Uczeń: - wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów - omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej - omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii - charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii - omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych - przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii	Uczeń: •wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat - omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii - wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów - omawia znaczenie przemysłów przetwórczego i zaawansowanych technologii w rozwoju Australii	Uczeń: •wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii •wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii - określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych
--	--	---	--	--

V. Obszary okołobiegunowe

Uczeń: • określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki</i> • wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki • wymienia surowce mineralne na obszarach Arktyki i Antarktyki • wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego	Uczeń: • wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych • charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki • wymienia zagrożenia środowiska naturalnego obszarów polarnych	Uczeń: • opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych • charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia • opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej	Uczeń: • porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki • wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową • prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych • wyjaśnia status prawny Antarktydy	Uczeń: • omawia zmiany w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych • charakteryzuje cele oraz zakres badań prowadzonych w Arktyce i w Antarktyce na podstawie na podstawie dostępnych źródeł • omawia wkład Polaków w badania obszarów polarnych na podstawie dostępnych źródeł
---	---	--	--	--